

ČILIM, ponjava iz okolice Slavonskoga Broda. Slavonski Brod, Muzej Brodskog Posavlja

šarenice, ponjave, ponjavke u SI Hrvatskoj, a jednobojnom vunenom podlogom s vezanim ukrasom ističu se slavonske krpane ili štikane *ponjave*.

Za hrv. je čilime najznačajniji geometrijski uzorak. Najčešći su likovi rombova koji se javljaju kao neograničena mreža, u vertikalnu ili u horizontalnu nizu ili kao slobodno položeni likovi u polju. Osim rombova tu su i kvadrati, trokuti, zvijezde, cik-cak pruge i S-motivi. Kod panonskih slavonsko-baranjskih čilima uz geometrijske šare javljaju se također biljni i životinjski likovi, više ili manje stilizirani odn. geometrizirani. Na tim posteljinim pokrivačima ptice, pijetao, paun, jelen i jarac imaju magijsko tj. simbolično značenje. Magijski sadržaj ukrasa jasan je na nekim vezanim ponjavama u Z Slavoniji, na kojima su i ljudski, pretežno ženski likovi.

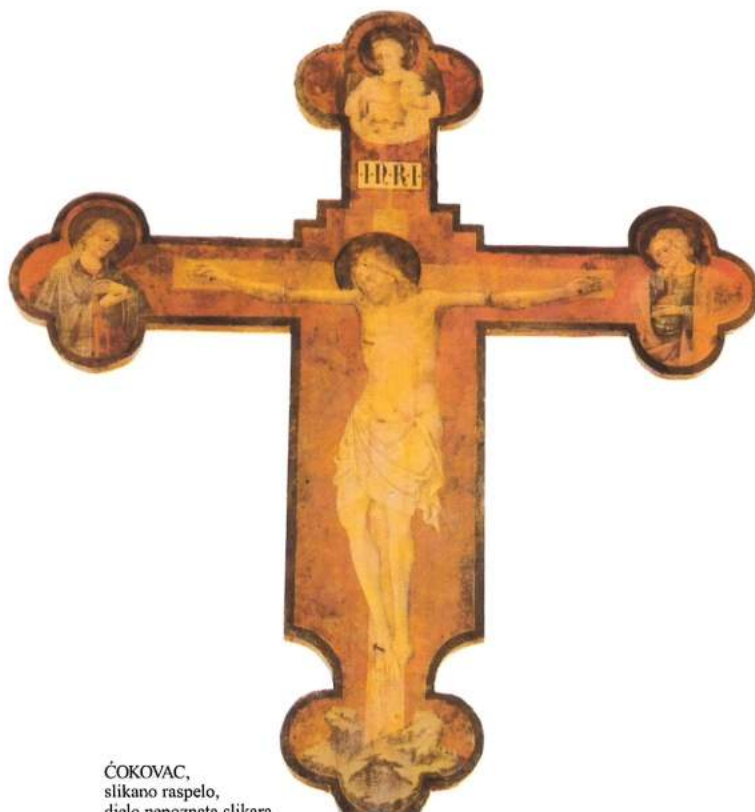
Kolorit starijih čilima, obojenih na tradicionalan način domaćim biljnim pigmentima, ističe se plemenitom skalom boja ujednačenih tonova. Sedamdesetih godina XIX. st. uvode se anilinske boje, koje svojim intenzitetom potpuno mijenjaju dotadašnji kolorit. Taj moment je najsigurniji putokaz u određivanju relativne starosti naših folklornih čilima.

LIT.: V. Tkalić, Seljačko čilimarstvo u Jugoslaviji, Zagreb 1929. — M. Kus-Nikolajev, Nomadski motivi u jugoslavenskoj seljačkoj umjetnosti, Zagreb 1930. — M. Gavazzi, Hrvatska narodna umjetnost, Zagreb 1944. — I. Stanković, Osnovni pojmovi o čilimarstvu, Zagreb 1954.

J. R. R.

ČIPIKO, Koriolan → CIPIKO, KORIOLAN

ČOKOVAC, brdo kraj Tkona na otoku Pašmanu s utvrđenim samostanom benediktinaca glagoljaša osnovanim 1125, pošto su Biograd porušili Mlečani. Romanička jednobrodna crkva Sv. Kuzme i Damjana iz temelja je pregrađena u gotičkim oblicima. Ima svetište s križnorebrastim svodom i dva gotička portala. U luneti bočnog portala natpis je opata Petra Zadrana iz 1369. o obnovi crkve, a na pročelju natpis opata Franje Malipiera iz 1418. o završetku obnove. Iz toga je vremena gl. portal s kipom *Madona na prijestolju s djetetom*. Na vrhu pročelja je kip jednog od titulara crkve, a u njoj se nalazi slikano raspelo nepoznatoga gotičkog slikara. U samostanu su ostaci romaničke arhitekture, gotička bifora, glag. natpis iz 1517. o gradnji refektorija i grbovi opata.

ČOKOVAC, slikano raspelo, djelo nepoznata slikara